

**U z n e s e n i e**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ F. K.**, bývajúceho v P., V. č. X., **2/ H. K.**, bývajúcej v P., V. č. X., proti odporcom **1/ H. B.**, bývajúcej v P., V. č. X., zastúpenej JUDr. J.D., advokátom, so sídlom v T., Š. č. X., **2/ S.B.D.P.**, P.č. X., **o určenie neplatnosti dohody o prevode členských práv a povinností k družstevnému bytu**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. PE 4C 40/2004, o dovolaní odporkyne 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 19. marca 2008 sp. zn. 5 Co 36/2008 takto

**r o z h o d o l:**

Dovolanie **odmieta**.

Navrhovateľom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

**O d ô v o d n e n i e:**

Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 12. mája 2006 č. k. PE 4C 40/2004-91 určil, že dohoda o prevode členských práv a povinností k družstevnému bytu č. X. na X.. poschodí vo vchode X. , bloku X. nachádzajúcemu sa v P., V. č. X. uzavretá medzi navrhovateľkou 2/ a odporkyňou 1/ dňa 26. 11. 2001 je neplatná. Návrh navrhovateľky 2/ na určenie neplatnosti dohody o prevode členských práv a povinností k tomuto bytu a návrh navrhovateľov 1/, 2/, na určenie neplatnosti zmluvy o prevode družstevného bytu z 15. 11. 2001 zamietol. Navrhovateľom 1/ , 2/ a odporkyni 1/ uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu trovy konania štátu v sume 94,50 Sk a 94 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Uviedol, že navrhovatelia preukázali naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o prevode členských práv a povinností ( ďalej len dohoda ) Z vykonaného dokazovania nesporne vyplýva, že do 1. 12. 2001 boli spoločnými nájomcami bytu a uzavretím dohody ich právo spoločného nájmu bytu zaniklo. Na bývanie v byte sú odkázaní, pretože iným spôsobom nemajú bytovú otázku vyriešenú , zaplatili jeho

kúpnu cenu a uhrádzajú všetky poplatky s užívaním bytu spojené. Navrhovateľka 2/ sa stala nájomcom bytu pred uzavretím manželstva s navrhovateľom 1/ , preto navrhovateľom uzavretím manželstva vzniklo síce právo spoločného nájmu bytu , ale nevzniklo im spoločné členstvo v S.B.D. (ďalej len D. ). Aj keď navrhovateľ 1/ nie je členom D. a neuzatváral dohodu s odporkyňou , v čase jej uzavretia bol nájomcom bytu a uzavretie dohody nemožno považovať za bežnú vec. Preto k tomuto právnomu úkonu potrebovala navrhovateľka 2/ jeho súhlas ako spoločného nájomcu. Keď tento súhlas nebol daný a navrhovateľ 1/ sa neplatnosti dohody z tohto dôvodu dovoľával , súd prvého stupňa považoval jeho návrh za dôvodný a vyhovel mu. Návrh navrhovateľky 2/ na určenie neplatnosti dohody zamietol , pretože ten kto spôsobil neplatnosť právneho úkonu sa jeho neplatnosti dovoľávať nemôže. ( § 40a Občianskeho zákonníka ). Pokiaľ ide o určenie neplatnosti zmluvy o prevode družstevného bytu ( ďalej len zmluva ) okresný súd dospel k záveru, že navrhovatelia v čase vyhlásenia rozsudku nepreukázali naliehavý právny záujem na takomto určení z dôvodu predčasného podania návrhu., keďže dohodu bude možné považovať za neplatnú až od právoplatnosti rozhodnutia ( je len relatívne neplatná ) a až vtedy sa bude možné domáhať určenia neplatnosti zmluvy.

Krajský súd v Nitre rozsudkom zo 4. apríla 2007 sp. zn. 5 Co 211/2006 na odvolanie odporkyne 1/ rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa určenia neplatnosti dohody zmenil tak, že návrh zamietol. V časti týkajúcej sa výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že odporkyni 1/ náhradu trov konania nepriznal. Odporkyni 1/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Konštatoval, že v čase podania návrhu mali navrhovatelia naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody , ktorý súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku aj správne vysvetlil. K podstatnej zmene pomerov došlo podľa jeho názoru po tom, ako navrhovatelia nepodali odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti, v ktorej zamietol návrh na určenie neplatnosti zmluvy. V čase rozhodovania o podanom odvolaní bola totiž odporkyňa na jej základe vlastníčkou predmetného bytu (LV č. X.). Potvrdením rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej časti by sa preto právne postavenie navrhovateľov v dôsledku straty naliehavého právneho záujmu na tomto určení neplatnosti dohody nezmenilo. Keďže navrhovatelia nepodali odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti týkajúcej sa zmluvy, nemôžu opätovne podať návrh na určenie jej neplatnosti z dôvodu prekážky právoplatne rozhodnutej veci - res iudicata ( § 159 ods. 3 O. s. p. )

Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie navrhovateľa 1/ rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Nepovažoval za správny právny názor odvolacieho súdu o strate naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti dohody ( § 80 písm. c/ O. s. p. ), keď nepodaním odvolania bolo o návrhu na určení neplatnosti zmluvy právoplatne rozhodnuté jeho zamietnutím, čo tvorí prekážku res iudicata na opätovné podanie takéhoto návrhu. Vyslovil názor, že rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na určení neplatnosti zmluvy nie je rozhodnutím, ktoré by zakladalo prekážku rozhodnutej veci, pretože z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že návrh v tejto časti bol zamietnutý z dôvodu jeho predčasného podania a bude ho možné podať až po právoplatnosti rozhodnutia o určení neplatnosti dohody ( do právoplatného rozhodnutia je len relatívne neplatná ). Súčasne uviedol, že odvolací súd posudzujúc dôvodnosť určenia neplatnosti dohody len z hľadiska existencie naliehavého právneho záujmu na tomto určení v čase rozhodovania o podanom odvolaní nepreskúmaval rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti z hľadiska správnosti určenia dôvodu a okamihu neplatnosti tohto právneho úkonu. Preto nemohol byť ani z tohto hľadiska predmetom prieskumu dovolacím súdom.

Krajský súd v Nitre v poradí druhým rozsudkom z 19. marca 2008 sp. zn. 5 Co 36/2008 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa určenia neplatnosti dohody ako aj v časti týkajúcej sa o náhrady trov prvostupňového konania, potvrdil. Odporkyňi 1/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 1/ náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v sume 5 789,50 Sk k rukám právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedol, že navrhovateľka 2/ síce mohla dňa 26. 11. 2001 uzavrieť s odporkyňou 1/ dohodu, ale za jej účastníka je potrebné považovať aj navrhovateľa 1/ ako manžela navrhovateľky 2/ a tým spoločného nájomcu bytu. Vzhľadom k tomu, že uzavretie dohody nemožno považovať za bežnú vec ( § 701 ods. 1 Občianskeho zákonníka ), vyžaduje sa k jej platnosti súhlas všetkých spoločných nájomcov, inak je právny úkon neplatný ( § 40a Občianskeho zákonníka ). Z dôvodu absencie súhlasu navrhovateľa 1/ ako spoločného nájomcu s uzavretím resp. neuzavretím dohody súd prvého stupňa správne určil dohodu za neplatný právny úkon v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ 1/ relatívnu neplatnosť tohto právneho úkonu nespôsobil, preto bol aktívne legitimovaným subjektom na podanie návrhu na určení jeho neplatnosti. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243d ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1 O. s. p. a § 150 O. s. p. .

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie odporkyňa. Jeho prípustnosť vyvodila z § 238 ods. 2 O. s. p. ( odvolací súd sa odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci ). Žiadala rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedla, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí konštatoval, že odvolací súd nesprávne posúdil vec po právnej stránke a z rozhodnutia nevyplýva, že by v časti neplatnosti dohody odvolací súd rozhodol vecne nesprávne. Poukázala na to, že prevod členských práv a povinností je obchodnoprávnou kategóriou a je kogentne upravený v ustanoveniach Obchodného zákonníka. ( § 227 a nasl. ) , ktorý súhlas manžela k prevodu nevyžaduje. Odvolací súd preto nemohol dospieť k správne rozhodnutiu, keď na danú vec aplikoval nesprávny právny predpis. Namietala, že súdy sa zaoberajú nájomnými a užívacími vzťahmi, napriek tomu, že bolo potrebné rozhodovať len o platnosti dohody.

Navrhovatelia vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že rozhodnutie súdov je vecne správne a spravodlivé . Navrhli preto dovolanie ako nedôvodné odmietnuť .

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací ( § 10a ods. 1 O. s. p. ) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania ( § 240 ods. 1 O. s. p. ), najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním ( § 236 a nasl. O. s. p. ) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania ( § 243a ods. 1 O. s. p. ) dospel k záveru, že dovolanie odporkyne 1/ smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej ( § 238 ods. 1 O. s. p. ), tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci ( § 238 ods. 2 O. s. p. ) a vtedy, ak smeruje proti takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu ( § 238 ods. 3 O. s. p. ).

V danej veci dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O. s. p. , pretože nejde o rozsudok zmeňujúci, ale rozsudok potvrdzujúci, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil príпустnosť dovolania . Nie sú splnené zákonné podmienky príпустnosti dovolania ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p.

Odvolací súd vo svojom zmeňujúcom rozsudku zo 4. apríla 2007 posudzoval dôvodnosť určenia neplatnosti dohody len z hľadiska existencie naliehavého právneho záujmu na tomto určení v čase rozhodovania o podanom odvolaní a nepreskúmaval rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ( určenie neplatnosti dohody ) aj z hľadiska jeho vecnej správnosti. Z tohto hľadiska preto rozsudok odvolacieho súdu nemohol byť ani predmetom prieskumu dovolacím súdom, ako v odôvodnení svojho zrušujúceho rozsudku dovolací súd aj konštatoval. Z toho potom vyplýva, že dovolací súd nezaujal vo svojom zrušujúcom rozsudku právny názor týkajúci sa platnosti či neplatnosti dohody, od ktorého by sa mohol odvolací súd odchýliť.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dovolanie odporkyne odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu , proti ktorému nie je príпустné ( § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ o. s. p. ) bez preskúmania správnosti rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešným navrhovateľom dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne trovy neuplatnili ( § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. )

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je príпустný opravný prostriedok.

**V Bratislave 28. júla 2008**

Za správnosť vyhotovenia:

**JUDr. Jana Bajánková, v.r.**  
**predsedníčka senátu**

